

Chișin, Penit¹. 1/11 1890

Scumpa mea Lenuțo!

Ai devenită cam pretențioasă în privința scrisorilor și mai ales a scrisorilor lungi și totuși n-ar trebui să uiți că eu într-un an n-am scris atâtea scrisori de trecere de timp, ca de când sunt aici.

Îmi vei zice – da, numai de trecere de timp?, dar de noi nu ți-e dor? Asta-i altă căciulă, și de aici nici n-ar urma să-ți scriu așa adeseori și încă scrisori așa de lungi.

Dar fie așa cum dorești tu. Când am putut să-ți împlinesc o dorință, nu te-am refuzat niciodată. Și aș minți dacă n-aș mărturisi că îmi face plăcere să-ți scriu, tocmai ție, înlocuind astfel discursurile noastre de toate zilele, de care acum trebuie să ne lipsim.

Cu ce să încep astăzi?

Dar nu mai scriu încă a începe cu vremea ar fi lucru prea prozaic și obișnuit, așadar să zicem că astăzi este sâmbătă și este la papistași Allerheiligen² – tu cunoști sărbătoarea aceasta din Viena și poate că vei fi plâns și tu orbită la reprezentarea piesei „Muller und sein Kino” – din cauza aceasta la noi în închisoare nu se lucrează, e tăcere ca și Duminica, numai cu deosebirea că nu vin vizitele obișnuite. Din cauza aceasta, draga mea, e și lucru foarte îndoios dacă va putea pleca azi scrisoarea aceasta la adresa sa, căci fiindcă sărbătoare procurorii nu vin după-amiază în cancelarii și fără binecuvântarea lor nu poate să se pună în mișcare nici o scrisoare a mea.

Cu toate astea, eu o voi scrie – căci știe dacă nu cumva vameșul³ și-a uitat mănușile, ori tabachera, ori block-notesul și nu vine după-amiază să și le ia? Cine poate prevesti de pe acum ce se va întâmpla peste câteva ore?

Să ne întoarcem dar la obiect.

E liniște mare în curte. În momentul acesta aud numai fluieratul locomotivei de la drumul de fier.

¹ Chișinău, penitenciar

² Ziua tuturor Sfinților, în limba germană, cunoscută sub numele de Luminația, în care sunt sărbătoriti toți sfinții cunoscuți și recunoscuți. De aceea în bisericile occidentale – cea Romano-Catolică, cea Anglicană și Protestantă celebrează în ziua de 1 noiembrie – când este datată și scrisoarea.

³ Poștașul

Astăzi trăim aici sub zodia linteii. Adică robii au căpătat linte de mâncare. E caracteristică că unei mari părți dintre arestații români – țărani – nu le place deloc linte, ei nu cunosc deloc această mâncare, mai ales muntenii și mulți nici că o ating și se mulțumesc doar cu funtul de pită⁴, cu toate că dintre toate lăturile de aici linte este cea mai excelentă. Dar tu cunoști zicala: ce știe mocanu ce e șofranu. Vezi deci că și cuhna⁵ din închisoare are o misiune civilizatoare, învață pe oameni să mănânce de foame linte și celor ce-s închiși aici pe câte o jumătate de an, un an și unii și mai mult, nici nu le intră (a se citi a le trece) prin cap mai târziu, cum au putut să nu mănânce la început linte care este atât de bună și nutritivă.

Meniul meu a constat astăzi dintr-o supă de frecăței prăjiți, o friptură de gâscă bunicică cu macaroane și picioici⁶ și niște Nockerle cu szembleprezli ca prăjitură. Din toate am mâncat un picior de gâscă, macaroanele, am gustat din supă și din aluat și am mâncat peste ele un strugure. Vezi dar că nu mă prea îndop nici aici.

Are noroc ordonanțul meu, însă de doi ani trăiesc toți cu frânturi de aici, ce era până astă-vară mult mai prost – de astă-vară fu pus (...) sub un control mai mare și bucatele ies mai bune – adică ordonanțul (...) mai capătă câte o bucățică de carne a putut să aibă o față (...) nu așa palidă, ca și când n-ar fi mâncat nimic cu săptămânile.

Eu noaptea aici dorm de regulă 6 ore după vechiul proverb latin, în timpul celălalt citesc. Dimineața mă deștept pe la 4 ½, apoi citesc până la 7, mă scol, mă spăl, îmi fac ceaiul și mă dau jos în curte la plimbare. Jurnalele sosesc pe la 10 ore – le citesc și apoi mă apuc de scris, pe la 12 ore iarăși mă plimb până ce îmi aduce mâncarea. După-masă citesc, scriu și pe la 3 ½ - 4 ore fac iarăși puțină plimbare. Acum sunt 4 ore și aștept să sosească un prieten pe care l-am rugat să mă viziteze azi.

Cu tusea stau bine, adică ea o are mai bine, căci s-a curățat de mine. Nici pentru tuse nu poate să fie o plăcere a se agăță⁷ de oameni, care sunt siliți a petrece între zidurile penitenciarului.

Și mă pusei pe-o șa și îți scrisei așa numai să ți se împlinească dorința de a avea scrisoare de la mine Duminică și încă una mai lungă.

Pe Ricu îl sărut dulce și te rog numai să nu-l dragostești [dragostesci] prea mult, ca să-mi mai rămână și mie când voi ajunge acasă și apoi nu te gândești că ușor poți răsfăța băiatul tatălui? Te îmbrățișează fierbinte și cu dor, salutându-i pe toți amicii

Aurel

⁴ 0,38 g de pâine

⁵ Bucătărie

⁶ Cartofi, regionalism

⁷ În orig, acăța

